

سلسله بحث های مرتبط با ارزشیابی

قسمت چهارم

سنجش یادگیری به کمک آزمون چند گزینه ای

آزمون های چند گزینه ای

هر سوال چند گزینه ای از سه قسمت اصلی زیر تشکیل می شود:

۱- تنه سوال

تنه سوال متن یا صورت سوال را تشکیل می دهد و در برگیرنده مسئله یا موضوعی است که سوال باید آن را بسنجد.

۲- گزینه کلید

گزینه کلید همان پاسخ سوال است که آزمون شونده آگاه از موضوع سوال آن را می گزیند.

۳- گزینه های انحرافی

گزینه های انحرافی پیشنهادهای غلطی هستند که نقش آنها منحرف کردن آزمون شوندهگان ناآگاه از موضوع سوال است.

انواع آزمون های چندگزینه ای

تعدادی از انواع مدل های آزمون های چند گزینه ای رایج:

۱- نوع پرسشی

در این نوع سوال، تنه ی سوال را یک جمله پرسشی تشکیل می دهد و گزینه ها پاسخ های آن پرسش هستند.

۲- نوع ناتمام

در این نوع سوال، تنه ی سوال یک جمله ناتمام است و گزینه ها تکمیل کننده آن هستند.

۳- نوع منفی

در این سوالها، تنه سوال به صورت منفی بیان می شود و همه ی گزینه ها به جز یکی از آنها درست هستند.

۴- نوع جایگزینی

در این نوع سوال، در متن یا تنه سوال غلط هایی گنجانیده می شود و آزمون شونده باید آن ها را با گزینه های پیشنهادی جایگزین کند.

قواعد تهیه سوال های چند گزینه ای

- ۱- هر سوال را به گونه ای انتخاب کنید که یک موضوع مهم یا یک هدف آموزشی را اندازه بگیرد.
- ۲- بیشتر از یک هدف یا یک مطلب در هر سوال قرار ندهید. اگر آزمون شونده در پاسخگویی به سوال موفق نباشد معلوم نیست که کدام یک از مطالب را ندانسته و علت عدم موفقیت او چه بوده است.
- ۳- سوالها را کاملا روشن و در حد درک آزمون شوندگان بنویسید.
- ۴- از تکرار مطالب در گزینه ها خودداری کنید.
- ۵- مطالب اصلی سوال را به طور کامل در تنه سوال بنویسید.
- ۶- بکوشید تا همه ی گزینه های یک سوال متجانس و به موضوع واحدی مربوط باشند.
- ۷- سوال را طوری بنویسید که پاسخ درست تنها پاسخ درست یا قطعا درست ترین پاسخ باشد.
- ۸- گزینه های انحرافی را طوری بنویسید که توجه آزمون شوندگان بی اطلاع از موضوع سوال را به خود جلب کنند.
- ۹- گزینه های هر سوال را طوری بنویسید که از نظر دستوری و جمله بندی به نحو درست مکمل متن سوال باشند.
- ۱۰- در سوالات منفی کلمات منفی را برجسته جلوه دهید. بهتر است زیر کلمات منفی خط کشید.
- ۱۱- از نوشتن سوالهایی که در آنها متن سوال منفی و گزینه ها هم منفی هستند، یعنی منفی مضاعف، احتراز کنید.
- ۱۲- از کاربرد عبارتی هایی مانند "همه آنچه در بالا گفته شد"، "تمامی موارد بالا" و مانند اینها خودداری کنید.
- ۱۳- تا حد امکان از کاربرد گزینه "هیچ یک از موارد بالا" پرهیز کنید.
- ۱۴- از کاربرد همیشه و هرگز در گزینه ها پرهیز کنید.
- ۱۵- سوال ها را مستقل از یکدیگر بنویسید.
- ۱۶- از طرح سوال های گمراه کننده بپرهیزید. اغلب اتفاق می افتد آزمون شوندگان مطلع تر که اطلاعات وسیع تری دارند به وسیله این گونه سوال ها گمراه می شوند.
- ۱۷- دو گزینه متضاد را که یکی از آنها درست است به کار نبرید.
- ۱۸- محل گزینه درست را در میان گزینه های انحرافی به طور تصادفی انتخاب کنید.
- ۱۹- در سوالهایی که تنه ی آنها جمله ناتمام است، جای خالی را در قسمت آخر جمله قرار دهید.

برنام خداوند لوح و قلم حقیقت مهار وجود و قلم

منبع

سیف، علی اکبر. (۱۳۹۵) اندازه گیری، سنجش و ارزشیابی آموزشی. تهران: نشر دوران